

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΧΑΪΑΣ

Π Ρ Ω Τ Ο

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΑΧΑΙΩΝ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α

ΠΑΤΡΑ - 17, 18 ΙΟΥΛΙΟΥ 1998

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λυπάμαι που σας φέρνω σε δύσκολη θέση...

ΖΑΪΜΗΣ :

Τελειώνω λέγοντας ότι το εργαλείο για όλα αυτά είναι το Υπ. Εξωτερικών και η Γεν. Γραμματεία. Όταν δεν δίνουμε χρήματα για το Υπ. Εξωτερικών, όχι μόνο για τους αποδήμους γιατί δεν έχουμε καταλάβει την αξία του Υπ. Εξωτερικών και δεν το συγκρίνουμε με την Τουρκία το Υπ. Εξωτερικών της Τουρκίας, να μην περιμένουμε πολλά πράγματα. Η Γεν. Γραμματεία που έγινε για να έχει 400 υπαλλήλους, οι περισσότεροι εκ των οποίων απόδημοι και αποδίδουν πολύ καλά, έχει 50 υπαλλήλους.

Λοιπόν φίλοι μου αν δεν διορθώσουμε ορισμένα πράγματα, να μην περιμένουμε ούτε να βοηθήσουμε τους αποδήμους ούτε να μας βοηθήσουν. Ευχαριστώ.

Με συγχωρείτε κ. Νομάρχα, δεν σας αρέσουν αυτά που λέω, αλλά πρέπει να τα λέμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα έλεγα καμία φράση κ. Ζαΐμη να σας ευχαριστήσω που είπατε τόσο ωραία αλλά θα έπρεπε αν σεβαστείτε το χρόνο, να σεβαστείτε τους συνέδρους, να σεβαστείτε τους άλλους ομιλητές και όχι ότι δεν μου άρεσαν. Εγώ άκουσα κάτι άλλα πολύ χειρότερα χθες και μου άρεσαν, όχι εσάς...

Παρακαλώ κ. Κουράκη, ελάτε στο βήμα. Κύριε καθηγητά συγνώμη... Παρακαλώ καθίστε να συνεχίσουμε, ώστε να υπάρξει και χρόνος για ζωντανή συζήτηση και παρεμβάσεις στο τέλος. Κύριε καθηγητά συγνώμη...

**ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΔΙΑ ΑΠΟΔΗΜΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Εισηγητής : κ. Κουράκης - καθηγητής

ΚΟΥΡΑΚΗΣ :

Φίλοι ομογενείς, το θέμα μου όπως θα είδατε και στο πρόγραμμα είναι η «δυνατότητα δημιουργίας και λειτουργίας παν/κών μονάδων για αποδήμους Έλληνες στην Ελλάδα». Συνηθίσουμε να μιλάμε και να ευχόμαστε την επίτευξη μιας οικονομικής σύγκλισης της χώρας μας της Ελλάδας με τις προηγμένες χώρες της Ευρώπης, της Αμερικής και των άλλων τριών ηπείρων. Δυστυχώς, πολύ σπάνια αν όχι ποτέ γίνεται συζήτηση για μια άλλη, νομίζω, πολύ σημαντική ιδέα σύγκλισης, δηλαδή μια σύγκλιση πολιτιστική και πνευματική της χώρας μας με τις άλλες προηγμένες χώρες. Θέλω να πιστεύω ότι ένας βασικός τρόπος για να μπορέσουμε να πετύχουμε αυτή την πνευματική, πολιτιστική σύγκλιση και να μπορέσουμε έτσι όταν λέμε πως καταγόμαστε από την Ελλάδα, να μην παραπέμπουμε μόνο στο παλιό της ένδοξο παρελθόν αλλά στο παρόν και στο μέλλον της, ένας τέτοιος τρόπος είναι πιστεύω η δημιουργία ενός πανεπιστημίου, μιας παν/κής

μονάδας, που θα μπορούσε να αποτελέσει το κέντρο των γραμμάτων και των επιστημών στον σύγχρονο ευρωπαϊκό κόσμο, ίσως και παραπέρα. Ήδη υπάρχει ένα σχέδιο προς αυτή την κατεύθυνση και χαίρομαι γιατί είναι σήμερα κοντά μας ο εμπνευστής του ο καθηγητής Πολεοδομίας στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια ο κ. Αντώνης Δαμαζίνης, που αφορά αυτό το σχέδιο όπως ξέρετε, την δημιουργία μιας Τεχνούπολης στη Θράκη, κοντά στην Αλεξανδρούπολη σε μια έκταση 40.000 περίπου στρεμμάτων. Εκεί προβλέπεται να λειτουργήσουν 4 πανεπιστημιακές ή κολεγιακές σχολές για 16.000 μαθητές, 8.000 φοιτητές, 5.000 καθηγητές και πλήθος άλλων ερευνητών και διοικητικών στελεχών που θα πλαισιώσουν αυτή την προσπάθεια.

Όλοι αυτοί οι άνθρωποι θα επιδιωχθεί όχι μόνο να ασχολούνται με την επιστήμη, αλλά και να εργάζονται σε εταιρείες, που θα εγκατασταθούν στην περιοχή, έτσι ώστε να υπάρχει το αναγκαίο οικονομικό κίνητρο αλλά και η προοπτική μιας ουσιαστικής εξάσκησης στον τομέα του ενδιαφέροντός τους. Γίνεται φανερό ότι μια τόσο φιλόδοξη ιδέα που παραπέμπει σε αντίστοιχες πετυχημένες ιδέες του εξωτερικού, όπως π.χ. η Cillicon Valey στην Αμερική, θα μπορούσε να δημιουργήσει έναν πνευματικό πόλο έλξης για όλους τους απόδημους Έλληνες, να δώσει ταυτόχρονα την δυνατότητα συμμετοχής στο πρόγραμμα σε Έλληνες από την ελλαδικό χώρο, από την μητροπολιτική Ελλάδα, που διαφορετικά θα έφευγαν στο εξωτερικό για σπουδές και τέλος, πολύ σημαντικό και αυτό νομίζω, να φέρει κοντύτερα ψυχικά και πνευματικά τους Έλληνες της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Παράλληλα η εγκατάσταση στον χώρο αυτό επιχειρήσεων και εταιρειών, όπως είναι αυτονόητο, θα βοηθούσε αποφασιστικά στην αναζωογόνηση της εθνικά ευαίσθητης αυτής περιοχής, τόσο από οικονομική όσο και από πολιτιστική άποψη. Είναι σημαντικό να τονισθεί ότι το σχέδιο αυτό βρίσκεται ήδη στην φάση του προγραμματισμού και της υλοποίησης, χάρις και στην υποστήριξη του Ελληνοαμερικανικού Εθνικού Συμβουλίου και του Προέδρου του κ. Θεόδωρου Σπυρόπουλου. Πέρα από την σημαντική αυτή προσπάθεια που θα μπορούσε συμβολικά ίσως να πάρει το ελληνικό όνομα «Φάρος», χρήσιμο είναι να υπογραμμιστεί και ένα άλλο παράλληλο εγχείρημα, που μάλιστα έχει ήδη αρχίσει να πραγματοποιείται εδώ και τρία χρόνια, με την ακάματη φροντίδα του ιατρού Ιωάννη Νάθενα του οποίου επίσης έχουμε σήμερα την χαρά να βρίσκεται κοντά μας. Πρόκειται για το πρόγραμμα «ΔΙΑΣ» που σημαίνει «Διεθνές Ίδρυμα Ακαδημαϊκών Σπουδών». Το ίδρυμα αυτό απευθύνεται σε Ελληνόπουλα της Αμερικής, που φοιτούν ήδη σε αμερικανικά παν/μια και που θα ήθελαν να αξιοποιήσουν τις καλοκαιρινές τους διακοπές, για να έλθουν στην Ελλάδα και να παρακολουθήσουν μαθήματα ή να κάνουν πρακτική εξάσκηση στον τομέα των ενδιαφερόντων τους. Έτσι, σε συνεργασία με τα παν/μια Κρήτης, Αιγαίου, Αθηνών, Ιωαννίνων και άλλων περιοχών της χώρας ίσως και της Κύπρου μελλοντικά, τα παιδιά αυτά θα μπορούν να συμμετάσχουν στις ανασκαφές που γίνονται στην Κρήτη ή σε εμβάθυνση μαθηματικής επιστήμης στη Σάμο του Πυθαγόρα ή στη διδασκαλία αρχαίου δράματος και φιλοσοφίας στην Αθήνα.

Είναι σημαντικό να λεχθεί, ότι τα παιδιά αυτά πέρα από τις σημαντικές γνώσεις και εμπειρίες που αποκτούν με τον τρόπο αυτό, παίρνουν και αντίστοιχα credits για τις σπουδές τους στο εξωτερικό. Σύντομα πρόκειται το πρόγραμμα να λειτουργήσει και αντίστροφα με Έλληνες φοιτητές που θα συμπληρώνουν τις σπουδές τους το καλοκαίρι σε αμερικανικά παν/μια κατά το πρότυπο των ευρωπαϊκών προγραμμάτων «Erasmus» και «Socrates».

Στο πλαίσιο των προηγμένων αναπτύξεων, θα ήθελα να σας παρουσιάσω και πέντε γενικότερες αρχές που θα μπορούσαν ίσως να αποτελέσουν μια πυξίδα για ανάλογες προσπάθειες λειτουργίας παν/κών μονάδων με σημείο αναφοράς τον απόδημο Ελληνισμό.

Πρώτον, στα παν/κά αυτά τμήματα θα πρέπει κατά την γνώμη μου να συμμετέχουν ισότιμα Έλληνες φοιτητές και από την Ελλάδα και από το εξωτερικό, είτε ως φοιτητές άλλων παν/μίων που πραγματοποιούν προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών είτε και ως μόνιμοι σταθεροί φοιτητές αυτών των τμημάτων.

Δεύτερον, η επιλογή των φοιτητών θα γίνεται στην Ελλάδα με το σύστημα που κάθε φορά ισχύει για την εισαγωγή παιδιών στα ελληνικά παν/μια, στο δε εξωτερικό με το αντίστοιχο εκεί σύστημα εισαγωγής μέσα από αδιάβλητες διαδικασίες και υπό την ευθύνη επιτροπής προσωπικοτήτων.

Τρίτον, τα παν/κά τμήματα για τέτοιου είδους σπουδές ενδείκνυται να λειτουργήσουν σε κάθε νομό της Ελλάδας και να συνδυασθούν με τις αξιοποιήσιμες δυνατότητες και ανάγκες κάθε περιοχής. Σκέπτομαι π.χ. ότι θα μπορούσε μια τέτοια παν/κή μονάδα να λειτουργήσει στην Ανδρίτσεινα Αρκαδίας ή στις Μηλιές του Πηλίου, όπου, όπως ξέρετε, υπάρχουν θαυμάσιες βιβλιοθήκες με σπανιώτατα βιβλία, που χρειάζεται κάποτε να αξιοποιηθούν. Βεβαίως η κεντρική έδρα των παν/κών αυτών μονάδων μπορεί να είναι σε μια συγκεκριμένη περιοχή, όπως η Τεχνούπολη Θράκης.

Τέταρτον, η διδασκαλία στα τμήματα αυτά θα γίνεται πρωτίστως στα αγγλικά αλλά και σε άλλες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ παράλληλα θα λειτουργούν για τους απόδημους και ταχύρρυθμα τμήματα για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Σε όλα τα τμήματα θα διδάσκουν κορυφαίοι επιστήμονες κάθε κλάδου από την Ελλάδα και από το εξωτερικό, Έλληνες κατά βάση, είτε σε μόνιμη βάση είτε με μετάκληση για σύντομο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα ως επισκεπτών καθηγητών, visiting professors. Τα μαθήματα θα αφορούν σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα με την έννοια, ότι κάθε φοιτητής θα επιλέγει ένα βασικό αντικείμενο γνώσης, αλλά θα μπορεί συνάμα να παρακολουθεί με credits και άλλα μαθήματα, που τον ενδιαφέρουν, έστω και αν αυτά ανήκουν σε άλλο γνωστικό αντικείμενο π.χ. οικονομικά με κομπιούτερς ή αρχιτεκτονική με αρχαιολογία, με στόχο να απεμπλακούμε έτσι από την σύγχρονη μονομέρεια της εξειδίκευσης και να προωθήσουμε το αναγεννησιακό ιδανικό του homo universalis, δηλαδή του ανθρώπου με την πλατιά και πολύπλευρη μόρφωση.

Πέμπτο και τελευταίο, οι παν/κές αυτές μονάδες θα λειτουργούν μεν μέσα στο πλαίσιο της ελληνικής νομοθεσίας, αλλά θα στηρίζονται σε ένα ανεξάρτητο μη κερδοσκοπικό φορέα απαλλαγμένο από τις γνωστές αγκυλώσεις και την γραφειοκρατική

στεριότητα, δυστυχώς, του ελληνικού δημόσιου τομέα. Αντίστοιχα, η χρηματοδότησή τους θα γίνεται κατά κύριο λόγο με κεφάλαια του εξωτερικού, με δωρεές, με κληροδοτήματα και κοινοτικές ενισχύσεις, των οποίων άλλωστε η απορροφητικότητα από το Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας, δυστυχώς, δεν ξεπερνάει αυτή τη στιγμή όπως ξέρετε ίσως, το 30%. Επίσης, θα μπορούσε να προβλεφθεί μια οικονομική συμμετοχή στα έξοδα του παν/μίου από τους ευπορότερους φοιτητές, αυτούς π.χ. που το εισόδημα των γονέων τους ξεπερνάει - λέω ένα νούμερο - τα 15.000.0000 δραχμές το χρόνο, ενώ παράλληλα οι αριστούχοι φοιτητές, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση, θα επιβραβεύονται με υποτροφίες ή άλλες εφάπαξ παροχές.

Οι παραπάνω σκέψεις αποτελούν βέβαια ένα όραμα, που ίσως στα αυτιά πολλών να ηχεί σήμερα και ως ουτοπία. Όμως, πιστέψτε με, πρόκειται για ένα όραμα, που πραγματικά αξίζει να αγωνιστεί κανείς γι' αυτό, έστω και με τον κίνδυνο της αποτυχίας. Είναι άλλωστε καλύτερο να προσπαθήσουμε και να αποτύχουμε, παρά να μην προσπαθήσουμε καθόλου. Αρκεί βέβαια η προσπάθεια αυτή να γίνεται με μέθοδο, βαθιά μελέτη της κατάστασης, φαντασία και αποφασιστικότητα και πιστεύω βλέποντας στα μάτια σας, ότι όλοι εσείς τουλάχιστον διαθέτετε και τις τέσσερις αυτές αρετές. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ευχαριστούμε τον καθηγητή κ. Κουράκη. Επιτρέψτε μου να σημειώσω, ότι με δεδομένο ότι η ώρα είναι 13.00 και υπάρχουν ακόμα τρεις εισηγήσεις, η έμφαση την οποία θέλουμε να δώσουμε είναι στη ζωντανή συζήτηση και στον διάλογο. Για το λόγο αυτό έχουμε φροντίσει ώστε να υπάρξει μια μικρή παράταση του χρόνου, που έχουμε στη διάθεσή μας γι' αυτό το λόγο, μεταθέτοντας για λίγο χρονικό διάστημα την έναρξη του γεύματος. Με την έννοια αυτή θα παρακαλέσω να υπάρξει σεβασμός στο χρόνο από την πλευρά και των επόμενων εισηγητών.

Καλώ στο βήμα τον κ. Θόδωρο Σπυρόπουλο, Πρόεδρο του Ελληνοαμερικανικού Εθνικού Συμβουλίου, που θα μιλήσει με θέμα : "Ομογένεια και Ελλάδα".